

Labklājības ministrijai piešķirtā finansējuma izlietojums pašvaldību
izmaksātā pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai

Starpziņojums

Rīga 2020

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Starpziņojums

Labklājības ministrijai piešķirtā finansējuma izlietojums pašvaldību izmaksātā pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai

Datums skatāms dokumenta paraksta laika zīmogā un dokumenta numurs teksta failā.

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” (Valsts kontroles Trešā revīzijas departamenta 18.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-18/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta 3.punkta c) apakšpunktu.

Vāka noformējumā izmantots attēls no tīmekļa vietnes <http://depositphotos.com>, *Challenge success concept, Author georgejmlittle, ID 58065143*.

Saturs

Kāpēc sagatavots šis starpziņojums?.....	4
Kopsavilkums	6
Kas ir pabalsts krīzes situācijā, un kāpēc tas tika ieviests?	8
Vai izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam ir pamatotas ar aktuāliem datiem un atbilst faktiski nepieciešamajam apjomam?	9
Cik personām un kādā apmērā pabalsts krīzes situācijā ir piešķirts?	11
Kā Labklājības ministrija pārliecinājās, vai piešķirtā mērķdotācija ir izlietota atbilstoši likumam?	12
Kāpēc visas pašvaldības neizmantoja iespēju piešķirt pabalstu krīzes situācijā?.....	17
Kādi uzlabojumi ir nepieciešami tiesiskajā regulējumā, lai pabalsts tiktu piešķirts pēc vienotiem kritērijiem?.....	18
Revīzijas raksturojums	21
Atsauces.....	23

Kāpēc sagatavots šis starpziņojums?

Kopš ir stājies spēkā 701.starptautiskais revīzijas standarts “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā”¹, Valsts kontrolei ir pienākums izvērtēt nepieciešamību iekļaut galvenos revīzijas jautājumus revīzijas atzinumā par finanšu pārskatiem.

Minēto standartu izpratnē galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Sniegtā informācija par galvenajiem revīzijas jautājumiem kalpo kā papildinformācija potenciālajiem finanšu pārskatu lietotājiem un palīdz gūt izpratni gan par jautājumiem, kurus revidents saskaņā ar profesionālo spriedumu ir atzinis par nozīmīgākajiem jautājumiem, gan par revidējamo vienību un jomām, kurās revidējamās vienības vadība ir izdarījusi nozīmīgus spriedumus revidēto finanšu pārskatu sagatavošanas procesā. Tāpat šī informācija var kalpot potenciālajiem lietotājiem kā pamatojums turpmākai saziņai ar revidējamās vienības vadību par konkrētiem pārvaldības aspektiem, revidētajiem finanšu pārskatiem vai veikto revīziju.

Galvenais revīzijas jautājums, kas ir visnozīmīgākais visās finanšu revīzijās par ministriju un centrālo valsts iestāžu 2020.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, ir **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums.**

2020.gadā Latviju, tāpat kā visu pasauli, ir skārusi Covid-19 pandēmija. 12.03.2020. Ministru kabinets pieņēma lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu, un ārkārtējā situācija turpinājās līdz 09.06.2020.² Covid-19 izraisītie ārkārtējie apstākļi ietekmēja valsts, sabiedrības un katra cilvēka ikdienas dzīvi ārkārtējās situācijas laikā un turpina ietekmēt arī pēc tās. Ārkārtējās situācijas apstākļi prasīja spēju ātri reaģēt un pielāgoties, kā arī radīja atkāpes no ierastās kārtības. Tie prasīja institūciju spēju pastiprināti koordinēt savas darbības un savstarpēji sadarboties, izvairoties no juridiskā formālisma un resorisma, lai nodrošinātu valsts darbību un katra cilvēka aizsardzību ārkārtējos apstākļos³.

Covid-19 pandēmijas pārvarēšana un seku novēršana ir prasījusi ievērojamus valsts budžeta līdzekļus. Kopš ārkārtējās situācijas izsludināšanas Ministru kabinets saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu un seku novēršanu līdz 06.11.2020. kopumā ir pieņēmis lēmumus par valsts budžeta līdzekļu piešķirumu un pārdali pamatfunkciju īstenošanai par 1 096 294 453 *euro* un izskatījis priekšlikumus par Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas līdzekļu pārdali par 496 000 000 *euro*⁴. Valsts kontrole velta īpašu uzmanību, lai izvērtētu Covid-19 pandēmijas pārvarēšanai, tās seku novēršanai un mazināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.

Labklājības ministrijai laikā no 12.03.2020. līdz 06.11.2020. saistībā ar Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets⁵ ir piešķīris papildu līdzekļus 56 472 783 *euro* 11⁶ aktivitāšu nodrošināšanai. Revīzijā ir plānots pārbaudīt deviņām⁷ aktivitātēm piešķirtā finansējuma izlietojumu.

Lai finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” sniegtu informāciju par izvērīto galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums –, Valsts kontrole veica pārbaudi un sagatavoja šo starpziņojumu **par Labklājības ministrijai piešķirto finansējumu pašvaldību izmaksātā pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai, kura nodrošināšanai Labklājības**

ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” ir piešķirts papildu finansējums, kas nepārsniedz 2 160 000 *euro*.

Par vecāku pabalsta izmaksas turpinājumam, vienreizējās piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu izmaksai, bērna kopšanas pabalsta apmēra palielināšanai par bērnu vecumā no pusotra līdz diviem gadiem, kā arī piemaksas pie dīkstāves pabalsta 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu un dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie tā izmaksai piešķirto papildu finansējumu starpziņojumi ir sagatavoti 05.11.2020.

Par pārējām trim aktivitātēm piešķirto finansējumu tiks sagatavoti atsevišķi starpziņojumi.

Kopsavilkums

Lai nodrošinātu atbalstu tiem iedzīvotājiem, kuru ienākumi valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar noteiktajiem ierobežojumiem nebija pietiekami pat pamatvajadzību nodrošināšanai un kuriem nebija tiesības uz citiem valsts ieviestajiem atbalsta veidiem, no 22.03.2020. tika ieviests pabalsts krīzes situācijā. Pabalsta piešķiršana tika uzdota pašvaldību sociālajiem dienestiem, paredzot, ka valsts nodrošina pašvaldībām mērķdotāciju pabalsta izdevumu līdzfinansēšanai – 50% apmērā no personai izmaksātā pabalsta apmēra, bet ne vairāk kā 40 *euro* par katru personu mēnesī un papildus 50 *euro* par katru bērnu.

Labklājības ministrija aplēsa, ka pabalsta izdevumu līdzfinansēšanai pašvaldībām būs nepieciešami 4 312 800 *euro*. Ministru kabinets uzdeva⁸ Finanšu ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Labklājības ministrijai papildu finansējumu 2 160 000 *euro*. Pārējo aplēsto finansējumu bija plānots piešķirt tikai tad, ja tiks izlietots iepriekš piešķirtais finansējums.

Faktiski no plānotajiem 4 312 800 *euro* likumā⁹ paredzētajā periodā no 14.03.2020. līdz 31.07.2020. pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai ir izlietoti tikai 342 957 *euro* jeb 8% no aplēstā finansējuma.

Plānotā finansējuma neizpildi ietekmēja tas, ka nebija iespējams prognozēt, cik personām pabalsts faktiski būs nepieciešams, turklāt nebija prognozējams arī pabalsta krīzes situācijā apmērs. Tā apmēra noteikšana bija pašvaldību ziņā, bet ne visas pašvaldības to bija noteikušas tādu, lai izmantotu iespēju no valsts saņemt maksimālo mērķdotācijas apmēru, proti, 14 pašvaldības¹⁰ pabalsta apmēru bija noteikušas mazāku par 80 *euro*.

Lai gan revīzijā ir gūta pārliecība, ka no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirtais papildu finansējums ir izlietots atbilstoši mērķiem, t.i., atbalsta sniegšanā iedzīvotājiem, lai kompensētu Covid-19 krīzes radītās sekas, tomēr revidenti secina, ka iedzīvotājiem ar līdzvērtīgu ienākumu līmeni nebija iespējas saņemt līdzvērtīgu atbalstu, jo pašvaldības pabalsta apmēru bija noteikušas robežās no 30 *euro* līdz pat 150 *euro* mēnesī, turklāt sociālo dienestu pieeja atbalsta sniegšanā bija atšķirīga.

Lai novērtētu personas tiesības uz pabalstu, Ķekavas novada un Siguldas novada sociālais dienests veica detalizētu personas sociālās situācijas izvērtējumu. Par personas sniegto ziņu patiesumu tie pārliecinājās arī pašvaldībai pieejamos valsts reģistros un atbalstu sniedza tikai tām personām, kurām Covid-19 radītās krīzes dēļ ienākumi bija zuduši vai arī tie bija būtiski samazinājušies. Savukārt Ērgļu novada sociālais dienests pabalstu piešķirā, neveicot detalizētu personas (ģimenes) sociālās situācijas izvērtējumu, atbalstu sniedzot arī tām personām, kurām bija radušies papildu izdevumi, bet ienākumi nebija mainījušies.

Turklāt 35 pašvaldības¹¹ iedzīvotājiem nebija piešķirušas šādu atbalsta veidu, to pamatojot ar faktu, ka iedzīvotājiem nebija intereses par to un ka tām bija nepieciešama cita veida palīdzība (piemēram, psihoemocionāls atbalsts) vai arī personas atbalstam nekvalificējās. No šīm 35 pašvaldībām deviņas pašvaldības¹² iedzīvotājiem nemaz nebija nodrošinājušas informācijas pieejamību par jaunieviesto atbalsta veidu, tajā skaitā pabalstu nebija noteikušas ne saistošajos noteikumos, ne ar domes lēmumu.

Revidentu vērtējumā, pašvaldību dažādo pieeju atbalsta sniegšanā pieļāva Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā¹³ ietvertais regulējums, kas paredz, ka pabalsts tiek piešķirts likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā pabalsta krīzes situācijā ietvaros. Tomēr revidenti vērs uzmanību, ka šis pabalsts tiek piešķirts ar citu mērķi un neparedz ģimenes (personas) ienākumu izvērtējumu. Proti, pabalsta mērķis ir atbalstīt ģimenes (personas), piemēram, pēc ugunsgrēka, ja kādam no ģimenes locekļiem ir smaga saslimšana, lai risinātu ar vardarbību ģimenē saistītus gadījumus u.c. Šādos gadījumos pamatojums neizvērtēt ģimenes ienākumus ir loģisks.

Savukārt saistībā ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju pabalsta būtība ir sniegt atbalstu, ja ģimene ārkārtējās situācijas dēļ nespēj gūt ienākumus un tai nav tiesības uz citiem valsts noteiktajiem atbalsta veidiem – bezdarbnieka pabalstu, dīkstāves pabalstu vai dīkstāves palīdzības pabalstu. Tāpēc, nevērtējot ienākumus, tajā skaitā nepārbaudot, vai persona nesāņem Valsts ieņēmumu dienesta un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras piešķirtos atbalsta veidus, nav iespējams pārliecināties, ka ģimenei ir iestājusies situācija, ka tā nespēj apmierināt pamatvajadzības.

Turklāt, lai gan Labklājības ministrija pašvaldībām bija izstrādājusi arī vadlīnijas, kā nodrošināt pabalsta piešķiršanu, un aicinājusi pašvaldības *ievākt pierādījumus, kas apliecina personas apgalvojumus par atbilstību pabalsta saņemšanai, un veikt lietderības apsvērumus*, vēlāk papildinot tās arī ar aicinājumu vērtēt valsts reģistros pieejamo informāciju, tomēr vadlīnijas neparedzēja konkrētu un vienotu viedokli, ka pašvaldībām ienākumi ir jāvērtē obligāti.

Tā kā no 09.11.2020. valstī atkārtoti ir izsludināta ārkārtējā situācija un Labklājības ministrija plāno pašvaldībām atkārtoti kompensēt izdevumus par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu, jau pirms šī revīzijas starpziņojuma projekta sagatavošanas 13.11.2020. Valsts kontrole informēja Labklājības ministriju par pārbaudēs konstatēto, aicinot Labklājības ministriju pilnveidot tiesisko regulējumu un noteikt konkrētu rīcību, kas pašvaldībām ir jānodrošina, lai pabalsts tiktu piešķirts atbilstoši tā ieviešanas mērķim un pēc vienotiem kritērijiem.

Lai gan revīzijā konstatēto nepilnību novēršanai Labklājības ministrija neplāno grozīt likumu¹⁴, sadarbībā ar Valsts kontroli tā ir būtiski pilnveidojusi vadlīnijas pabalsta piešķiršanā, papildinot tās ar konkrētiem norādījumiem pašvaldībām, lai novērstu revidentu konstatētās nepilnības. Tāpēc revīzijā netiek sniegti ieteikumi.

Kas ir pabalsts krīzes situācijā, un kāpēc tas tika ieviests?

20.03.2020., pamatojoties uz Labklājības ministrijas izstrādāto priekšlikumu, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumos tika izdarīti grozījumi¹⁵, kas paredz, ka:

- ❖ laikā, kamēr visā valstī ir izsludināta ārkārtējā situācija sakarā ar Covid-19 izplatību un vienu kalendāra mēnesi pēc ārkārtējās situācijas beigām, **pašvaldība no sava budžeta līdzekļiem piešķir ģimenei (personai), kura ārkārtējās situācijas dēļ nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības, šā likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pabalstu krīzes situācijā.**

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta otrā daļa paredz, ka pašvaldība, neizvērtējot ģimenes (personas) ienākumus, var piešķirt ģimenei (personai) pabalstu krīzes situācijā.

Atbilstoši likumā¹⁶ definētajam krīzes situācija ir situācija, kurā ģimene (persona) katastrofas vai citu no ģimenes (personas) gribas neatkarīgu apstākļu dēļ pati saviem spēkiem nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības un tai ir nepieciešama psihosociāla vai materiāla palīdzība.

Savukārt personas pamatvajadzības ir ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe un obligātā izglītība¹⁷.

- ❖ lai daļēji kompensētu pašvaldību izdevumus par pabalstu krīzes situācijā nodrošināšanu, valsts nodrošina mērķdotāciju pašvaldībām izdevumu segšanai 50% apmērā no ģimenei (personai) izmaksātā pabalsta krīzes situācijā apmēra, bet ne vairāk kā 40 euro mēnesī vienai personai;
- ❖ lai saņemtu mērķdotāciju, pašvaldība līdz pārskata mēnesim sekojošā mēneša desmitajam datumam, izmantojot Valsts kases informācijas sistēmu “Ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēma”, iesniedz pārskatu “Pārskats par mērķdotācijas izlietojumu krīzes pabalstam”, tajā iekļaujot šādas ziņas:
  - pašvaldības izmaksātais finansējums pabalstiem krīzes situācijā pilnā apmērā kopā;
  - to personu skaits, par kurām izmaksāts pabalsts krīzes situācijā;
  - bērnu skaits, par kuriem izmaksāts pabalsts krīzes situācijā;
- ❖ Labklājības ministrija 10 darbdienu laikā pēc pārskata izvērtēšanas un atzīšanas par atbilstošu veic mērķdotācijas maksājumu pašvaldībai;
- ❖ Labklājības ministrija ir tiesīga izlases kārtībā veikt mērķdotācijas izlietojuma kontroli, pieprasot no pašvaldības papildu informāciju. Ja konstatē kļūdas pārskatā vai pārkāpumus pabalsta krīzes situācijā piešķiršanā un izmaksā, pārtrauc mērķdotācijas izmaksu līdz pārskata precizēšanai vai pārkāpumu novēršanai. Pēc pārskata precizēšanas vai pārkāpumu novēršanas izdara pārrēķinu un veic maksājumus par iepriekšējo periodu un nepamatoti izmaksātos līdzekļus ietur no nākamajā mēnesī pašvaldībai paredzētajiem līdzekļiem.

18.04.2020. pēc Labklājības ministrijas priekšlikuma, lai papildus atbalstītu ģimenes ar bērniem, tajā skaitā audžuģimenes un aizbildņus, likumā tiek izdarīti vēl vieni grozījumi¹⁸, kas paredz: ja ģimene (persona), tai skaitā audžuģimene un aizbildnis, kam ir tiesības uz šo pārejas noteikumu 37.punkta 1.apakšpunktā minēto pabalstu krīzes situācijā, aprūpē bērnu līdz 18 gadu vecumam, **pašvaldība palielina izmaksājamā pabalsta apmēru par 50 euro mēnesī katram bērnam** un valsts to pašvaldībai kompensē 100% apmērā.

Vienlaikus ar šiem 16.04.2020. grozījumiem¹⁹ pabalsta izmaksai tiek noteikts arī ierobežojums, papildinot likuma pārejas noteikumus, ka **pašvaldība neizmaksā vai samazina par attiecīgo daļu pabalstu krīzes situācijā par laikposmu, kad personai atbilstoši tiesību aktos noteiktajam ir piešķirts dīkstāves pabalsts.**

Dīkstāves pabalstu izmaksā, ja Covid-19 izraisītās krīzes skartais darba devējs nenodarbina darbinieku vai neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības dīkstāves periodā²⁰. Dīkstāves pabalstam darba devējs var pieteikt darbiniekus, kuri netiek nodarbināti Covid-19 izraisītās krīzes dēļ. Ar šo pabalstu valsts daļēji kompensē darba devēja neizmaksātās algas atbilstoši norādītajam dīkstāves periodam laika posmā no 14.03.2020. līdz 30.06.2020.²¹ Ārkārtējās situācijas laikā vairākkārt tika paplašināts to personu loks, kuri var pretendēt uz dīkstāves pabalstu, tai skaitā tika nolemts, ka atbalstu varēs saņemt arī pašnodarbinātas personas, kuru saimniecisko darbību ir skārusi krīze²². Šo pabalstu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem²³ piešķir Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID).

Tā kā ārkārtējās situācijas laikā valstī ieviestie atbalsta pasākumi tika pilnveidoti, tajā skaitā no 30.04.2020. tika ieviests arī dīkstāves palīdzības pabalsts, 07.05.2020. likumā tika izdarīti vēl vieni grozījumi²⁴, kas paredz, ka **pabalsts krīzes situācijā netiek piešķirts personai vai par to personu ģimenē, kas saņem dīkstāves palīdzības pabalstu.**

Lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kam dīkstāves pabalsts ir mazāks par 180 euro mēnesī vai kas nekvalificējas dīkstāves pabalstam, 23.04.2020. Ministru kabinets pieņēma lēmumu²⁵ ieviest vēl vienu atbalsta veidu – dīkstāves palīdzības pabalstu, nosakot, ka to ir tiesības saņemt²⁶ darba ņēmējam, kuram VID ir atteicis dīkstāves pabalstu, jo uz viņa darba devēju attiecas kāds no kritērijiem, kas noteikts Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165²⁷ 12.punktā; kā arī darba ņēmējam un pašnodarbinātai personai, kurai VID piešķirtā dīkstāves pabalsta apmērs ir mazāks par 180 euro mēnesī.

Ar 02.06.2020. grozījumiem Ministru kabineta noteikumos²⁸ tiesības uz dīkstāves palīdzības pabalstu ar atpakaļejošu spēku no 14.03.2020. tiek piešķirtas arī pašnodarbinātai personai, kurai VID atteicis piešķirt dīkstāves pabalstu, jo uz viņu attiecas kāds no kritērijiem, kuri noteikti Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumu Nr.179²⁹ 10.16., 10.16.¹ un 10.17.apakšpunktā.

Lai nodrošinātu izdevumu kompensēšanu pašvaldībām, pamatojoties uz Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojumu³⁰, Finanšu ministrijai bija uzdots no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” piešķirt Labklājības ministrijai papildu finansējumu, kas nepārsniedz 2 160 000 euro.

Lai pārliecinātos, vai Labklājības ministrijas pieprasītais finansējums ir pamatots un ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim, revīzijā ir veiktas pārbaudes gan par finansējuma plānošanu, gan par Labklājības ministrijas un pašvaldību sociālo dienestu faktisko rīcību pabalsta piešķiršanā, tajā skaitā noskaidrojot, vai iedzīvotājiem bija līdzvērtīga iespēja saņemt pabalstu neatkarīgi no to dzīvesvietas pašvaldības.

Vai izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam ir pamatotas ar aktuāliem datiem un atbilst faktiski nepieciešamajam apjomam?

Labklājības ministrija, izstrādājot sākotnējo finansējuma pieprasījumu, aplēsa, ka pabalsts krīzes situācijā būs nepieciešams vismaz 18 000 personām. Tā kā pašvaldībām par katru krīzes situācijā nonākušu personu tiks kompensēti izdevumi 40 euro mēnesī triju mēnešu periodā, lai nodrošinātu mērķdotācijas piešķiršanu pašvaldībām, kopā būs nepieciešami 2 160 000 euro³¹.

18 000 personas x 40 euro x 3 mēneši = 2 160 000 euro

Lai noteiktu pabalsta saņēmēju skaitu, Labklājības ministrija izmantoja statistikas datus par personām, kas pabalstu krīzes situācijā saņēma 2013.gadā (ekonomiskās krīzes laikā), kā arī 2016., 2017. un 2018.gadā. Saskaņā ar Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2016.gadā pabalsts krīzes situācijā tika izmaksāts 6911 personām, 2017.gadā – 4742 personām, 2018.gadā – 4444 personām, savukārt ekonomiskās krīzes laikā 2013.gadā pabalstu saņēma 17 000 personu jeb 10% no riska nozarēs nodarbinātajiem darba ņēmējiem (166 603 personas).

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2018.gadā tādās riska nozarēs kā būvniecība, izmitināšana un ēdināšana u.c. bija nodarbināti aptuveni 181 486 darba ņēmēji³². Tāpēc tika pieņemts, ka arī šajā periodā aptuveni 10% nodarbināto varētu nonākt krīzes situācijā, t.i., tie vai viņu ģimenes locekļi nespēs nodrošināt pamatvajadzības minimālā apmērā. Tāpēc ārkārtējās situācijas laikā pabalsts būs nepieciešams vismaz 18 000 personām³³.

Savukārt, izstrādājot 16.04.2020. likuma grozījumus³⁴, lai izmaksājamā pabalsta apmēru palielinātu par 50 *euro* mēnesī par katru aprūpē esošu bērnu līdz 18 gadu vecumam un lai sakarā ar ārkārtējās situācijas pagarināšanu pabalstu izmaksātu arī par jūliju (t.i., četrus mēnešus, nevis trīs mēnešus), Labklājības ministrija aplēsa³⁵, ka pabalsta izmaksai būs nepieciešami vēl 2 152 800 *euro*, t.i.:

- ❖ 1 432 800 *euro*, lai kompensētu pašvaldībām izdevumus 100% apmērā par pabalsta palielinājumu par 50 *euro* mēnesī par katru aprūpē esošu bērnu līdz 18 gadu vecumam.

Aplēsei Labklājības ministrija izmantoja statistiskas datus, ka 2013.gadā pabalstu krīzes situācijā saņēma 13 777 ģimenes, pieņemot, ka ārkārtējās situācijas laikā pabalstu krīzes situācijā varētu saņemt par 30% vairāk ģimeņu, tas ir, 17 910 ģimenes. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2019.gadā vidēji vienā ģimenē bija 0,4 bērni³⁶:

17 910 ģimenes x 0,4 x 50 *euro* x 4 mēneši = 1 432 800 *euro*

- ❖ 720 000 *euro*, lai pabalstu krīzes situācijā sakarā ar ārkārtējās situācijas pagarināšanu izmaksātu arī par jūliju (kopā četrus mēnešus plānoto triju mēnešu vietā):

18 000 personas x 40,00 *euro* x 1 mēnesis = 720 000 *euro*

16.04.2020. pieņemto likuma grozījumu sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācijā) tika noteikts, ka aplēstais papildu finansējums no budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” Labklājības ministrijai tiks piešķirts tikai tad, ja būs izlietots šim pabalstam sākotnēji plānotais finansējums 2 160 000 *euro* apmērā, kas noteikts Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojumā³⁷.

Faktiski likumā³⁸ paredzētajā periodā no 14.03.2020. līdz 31.07.2020. pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai no plānotajiem 4 312 800 *euro* ir izlietoti tikai 342 957 *euro* jeb 8% no plānotajiem līdzekļiem vai 16% no sākotnēji plānotajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Tas nozīmē, ka izmantotās prognozes papildu finansējuma pieprasījumam nebija precīzas, jo jau sākotnējais finansējums ir aplēsts par 84% lielākā apmērā, nekā faktiski bija nepieciešams pabalsta izdevumu līdzfinansēšanai.

To, ka finansējuma plānošanas laikā nebija iespējams precīzi prognozēt faktiskos izdevumus, sagatavojot Ministru kabineta rīkojuma projektu³⁹ par finansējuma piešķiršanu no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, pieļāva arī Labklājības ministrija.

Jau šī Ministru kabineta rīkojuma projekta anotācijā⁴⁰ tika norādīts, ka, tā kā finansējuma plānošanas laikā nav iespējams precīzi prognozēt faktiskos izdevumus, kā arī lai mazinātu administratīvo slogu,

Labklājības ministrija finansējumu pieprasīs pa daļām, sākotnēji pieprasot izdevumus vienam mēnesim, kas indikatīvi plānoti 720 000 *euro* apmērā (2 160 000 *euro* / 3 mēneši). Savukārt atlikušo finansējumu Labklājības ministrija pieprasīs atbilstoši nepieciešamībai.

Anotācijā tika arī norādīts, ka par finansējumu, kas tiks piešķirts, bet netiks izlietots minētajam mērķim, Labklājības ministrija iesniegs priekšlikumu līdzekļu pārdalei uz 74.resora “Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” programmu 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”⁴¹.

Atbilstoši iepriekš minētajam ar Finanšu ministrijas 03.04.2020. rīkojumu⁴² Labklājības ministrijai ir piešķirti 720 000 *euro*.

Tā kā faktiski finansējums bija nepieciešams mazākā apmērā, Ministru kabineta rīkojumā⁴³ paredzēto atlikušo finansējumu Labklājības ministrija Finanšu ministrijai nepieprasīja.

Ar 10.11.2020. Finanšu ministrijas rīkojumu⁴⁴ no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” Labklājības ministrijai piešķirtā apropriācija ir samazināta līdz izlietoto līdzekļu apmēram.

Cik personām un kādā apmērā pabalsts krīzes situācijā ir piešķirts?

Lai noteiktu, kas ir galvenie iemesli, kāpēc pabalsts ir izmaksāts daudz mazākā apmērā, nekā sākotnēji plānots, revīzijā ir veiktas pārbaudes par pabalsta piešķiršanas kārtību pašvaldībās.

Likums⁴⁵ nosaka, ka, lai saņemtu mērķdotāciju, pašvaldība līdz pārskata mēnesim sekojošā mēneša desmitajam datumam, izmantojot Valsts kases informācijas sistēmu “Ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēma”, iesniedz pārskatu “Pārskats par mērķdotācijas izlietojumu krīzes pabalstam” (turpmāk tekstā – Pārskats), tajā iekļaujot šādas ziņas:

- ❖ pašvaldības izmaksātais finansējums pabalstiem krīzes situācijā pilnā apmērā kopā;
- ❖ to personu skaits, par kurām izmaksāts pabalsts krīzes situācijā;
- ❖ bērnu skaits, par kuriem izmaksāts pabalsts krīzes situācijā.

Revīzijā, analizējot pašvaldību sagatavotos Pārskatus, ir konstatēts, ka likumā⁴⁶ paredzētajā periodā no 14.03.2020. līdz 31.07.2020. no 119 pašvaldībām pabalstu krīzes situācijā ir izmaksājušas tikai 80 pašvaldības, kopā tam izlietojot 656 257 *euro*, no tiem pabalsta izmaksai izlietoti 521 457 *euro*, savukārt pabalsta palielinājumam 50 *euro* apmērā par katru apgādībā esošu bērnu – 134 800 *euro*. No šīs summas Labklājības ministrija pašvaldībām ir kompensējusi 342 957 *euro*, tajā skaitā pabalsta palielinājumam par katru apgādībā esošu bērnu – 134 800 *euro*.

No 80 pašvaldībām tikai 13 pašvaldībās – Rīgas pilsētā, Ērgļu novadā, Daugavpils pilsētā, Siguldas novadā, Jelgavas pilsētā, Salaspils novadā, Jūrmalas pilsētā, Liepājas pilsētā, Valmieras pilsētā, Kuldīgas novadā, Ķekavas novadā, Madonas novadā un Ogres novadā – izlietoto līdzekļu apmērs par visu periodu bija lielāks par 10 000 *euro*, savukārt 20 pašvaldībās⁴⁷ tas nerasniedza pat 1000 *euro*.

Atbilstoši Pārskatiem kopā četrus mēnešu periodā pabalsta izmaksa ir veikta par 5506 personām jeb vidēji par 1101 personu mēnesī, kas ir par 16,3 reizēm mazāk, nekā bija plānots finansējuma pieprasījumā.

Tā kā Pārskatos bija jānorāda tikai kopējais personu skaits, kurām attiecīgajā mēnesī pabalsts ir izmaksāts, un gandrīz visām pašvaldībām (izņemot Ērgļu novada pašvaldību) personu skaits katrā

mēnesī bija atšķirīgs, no Pārskatiem nav iespējams noteikt unikālo personu skaitu, kas pabalstu saņēma.

Visām 119 pašvaldībām sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu klientu uzskaitē un sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu piešķiršanas procesa administrēšanai ir pieejama Sociālās sfēras procesu pārvaldības lietojumprogramma (turpmāk tekstā – lietojumprogramma SOPA), kurā pašvaldībām ir jāuzskaita vismaz piešķirtie un izmaksātie sociālās palīdzības pabalsti.

Revīzijā ir konstatēts, ka lietojumprogrammā SOPA pabalstu krīzes situācijā ir uzskaitījušas tikai 56 pašvaldības. Tāpēc arī no šiem datiem nav iespējams noteikt kopējo unikālo personu skaitu, kurām faktiski pabalsts ir piešķirts.

Turklāt ne visas pašvaldības bija izmantojušas likumā⁴⁸ paredzēto iespēju no valsts saņemt maksimālo mērķdotācijas apmēru 40 euro par personu mēnesī.

Lai saņemtu maksimālo mērķdotācijas apmēru, pabalsta apmērs pašvaldībai bija jānosaka vismaz 80 euro apmērā.

Saskaņā ar likumu⁴⁹ valsts nodrošina mērķdotāciju pašvaldībām izdevumu segšanai 50% apmērā no ģimenei (personai) izmaksātā pabalsta krīzes situācijā apmēra, bet ne vairāk kā 40 euro mēnesī vienai personai.

Saskaņā ar Pārskatiem un lietojumprogrammas SOPA datiem pašvaldības pabalstu apmēru bija noteikušas no 30 euro līdz pat 150 euro mēnesī. 14 pašvaldības⁵⁰ pabalsta apmēru bija noteikušas mazāku par 80 euro.

Tas nozīmē, ka plānoto valsts budžeta līdzekļu neizpildi ietekmēja arī pašvaldību izvēlētais pabalsta krīzes situācijā apmērs, jo finansējums tika plānots ar nosacījumu, ka visas pašvaldības izmantos likumā⁵¹ paredzēto iespēju no valsts saņemt maksimālo mērķdotācijas apmēru 40 euro par personu mēnesī.

Pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai plānotais un izlietotais finansējums

	Aplēstais personu skaits	Plānotais līdzfinansējums krīzes pabalsta izmaksai, euro	Faktiskais personu skaits, kurām pabalsts izmaksāts	Pašvaldību izlietotais finansējums, euro	Labklājības ministrijas līdzfinansējums pašvaldībām, euro
Pabalsta krīzes situācijā izmaksai	18 000	2 880 000	5506	521 457	208 157
Piemaksai 50 euro apmērā par bērnu	7164	1 432 800	2525	134 800	134 800
Kopā		4 312 800		656 257	342 957

Kā Labklājības ministrija pārliecinājās, vai piešķirtā mērķdotācija ir izlietota atbilstoši likumam?

Likums⁵² paredz Labklājības ministrijas pienākumu pirms mērķdotācijas pārskaitīšanas pašvaldībai izvērtēt pašvaldības sagatavoto Pārskatu.

Revīzijā ir konstatēts – lai nodrošinātu, ka pašvaldības pabalstu krīzes situācijā piešķir atbilstoši vienotiem kritērijiem, Labklājības ministrija pašvaldībām sagatavoja un nosūtīja informāciju jeb vadlīnijas par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu (turpmāk tekstā – Vadlīnijas).

Skaidrojums jeb vadlīnijas par pašvaldību sociālo dienestu rīcību ārkārtējās situācijas laikā tika sagatavotas arī par pārējiem sociālo dienestu darbības veidiem, tajā skaitā par vēlamo sociālā dienesta darba organizāciju ārkārtējās situācijas laikā, par iztikas līdzekļu deklarāciju sagatavošanu un trūcīgas/maznodrošinātas ģimenes (personas) statusa pagarināšanu, par pārtikas nodrošinājumu ģimenēm (personām) krīzes situācijā, par ēdināšanas pabalstiem izglītības iestādēs, par iedzīvotāju informēšanu, kā arī par asistenta pakalpojuma pašvaldībā nodrošināšanu.

Pirmās Vadlīnijas par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu tika nosūtītas sociālajiem dienestiem jau 23.03.2020. Vadlīnijās Labklājības ministrija informēja par 20.03.2020. likumā⁵³ izdarītajiem grozījumiem, par mērķdotācijas saņemšanu, kā arī sniedza piemērus kritērijiem, kuros gadījumos ģimenei (personai) pabalsts būtu piešķirams, t.i.: *“pašvaldība piešķir ģimenei (personai) pabalstu, pamatojoties uz ārkārtējo situāciju, ja ģimene (persona) atbilst, piemēram, kādam no šādiem kritērijiem:*

- ❖ *ģimenei (personai) saistībā ar ārkārtējo situāciju nav ienākumu (piemēram, persona ir bezalgas atvaļinājumā, personai ir piešķirts bezdarbnieka statuss, bet vēl nav saņemts bezdarbnieka pabalsts, pašnodarbinātas vai uz uzņēmuma līguma vai uz cita veida līguma pamata nodarbinātas personas – pakalpojumu sniedzēji, kas zaudējuši ienākumu avotu, u.c.);*
- ❖ *ģimenei (personai) ir radušies papildu izdevumi, ko tā pati nespēj segt, atrodoties pašizolācijā saistībā ar atgriešanos no Covid-19 skartajām valstīm / šobrīd jebkuras citas valsts (piemēram, ienākumi un uzkrājumi iztērēti papildu mājoklim, viesnīcai, transportam u.c.);*
- ❖ *ģimene (persona) atrodas vai ir atradusies karantīnā, un tai nav iztikas līdzekļu”⁵⁴.*

Vadlīnijās⁵⁵ tika arī uzsvērts, ka “sociālajam dienestam, lai pieņemtu lēmumu par pabalsta piešķiršanu, ir jāievāc pierādījumi, kas apliecina personas apgalvojumus par atbilstību pabalsta saņemšanai, un jāveic lietderības apsvērumi. (..) Piemēram, sociālais dienests var lūgt ģimeni (personu) elektroniski e-pastā vai *WhatsApp* atsūtīt aviobiļetes, kas apliecina atgriešanos no Covid-19 skartajām valstīm / šobrīd jebkuras citas valsts, rīkojumu par bezalgas atvaļinājuma piešķiršanu, kas būs pierādījumi lēmuma pieņemšanai. Gatavojot lēmuma saturu par pabalstu (piešķirt, nepiešķirt, kādā apmērā), jāievēro līdzšinējās vadlīnijas un principi, kas ir sociālās palīdzības regulējumā, lai, vadoties no likumā noteiktās ievirzes konkrētajam pabalstam, pieņemtu taisnīgāko un atbilstošāko lēmumu konkrētas personas situācijā u.c. (..) Pabalstu var piešķirt uz trim mēnešiem, bet jāizmaksā katru mēnesi”.

Tā kā ārkārtējās situācijas laikā valstī noteiktie atbalsta pasākumi tika papildināti, atbilstoši ieviestajiem pasākumiem tika aktualizētas arī Vadlīnijas.

07.04.2020. Vadlīnijas⁵⁶ tika papildinātas ar norādēm, ka Ministru kabineta noteikumos⁵⁷ par dīkstāves pabalsta piešķiršanu ir iekļauts nosacījums: ja personai ir piešķirts dīkstāves pabalsts, tai neizmaksā slimības pabalstu un pabalstu krīzes situācijā. Informācija, kā pašvaldības tiks informētas par piešķirto dīkstāves pabalstu, tika precizēta 20.04.2020. Vadlīniju versijā.

20.04.2020. Vadlīnijās tika ietverts arī skaidrojums, kā pašvaldībām atbilstoši 16.04.2020. izdarītajiem grozījumiem nodrošināt pabalsta krīzes situācijā palielināšanu par katru apgādībā esošu bērnu līdz 18 gadu vecumam.

12.05.2020. Vadlīnijas tika papildinātas ar ieteikumiem, kā novērtēt pabalsta pieprasītāja sociālo situāciju, tas ir, tika norādīts, ka var vērtēt datubāzē pieejamos bruto ienākumus, kādi bija pirms un

kādi tie ir ārkārtējās situācijas laikā, var pieprasīt lidmašīnu biļetes, kas apliecina, ka persona ir atgriezies no ārvalstīm, var pieprasīt rīkojumu par bezalgas atvaļinājumu vai rīkojumu par atbrīvošanu no darba, kā arī VID lēmumu par dīkstāves pabalsta atteikumu vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) atteikumu piešķirt bezdarbnieka pabalstu.

Tomēr citos Vadlīniju punktos tika ietverta arī pretēja informācija, piemēram, tika skaidrots, ka:

- ❖ jāņem vērā, ka ienākumi netiek vērtēti tādā izpratnē, ka tiem jābūt līdz kādam noteiktam ienākumu līmenim, piemēram, GMI līmenim, trūcīgas vai maznodrošinātas personas ienākumu līmenim;
- ❖ sociālajam dienestam nav pamata prasīt triju mēnešu bankas kontu izdrukas, jo pabalstu krīzes situācijā piešķir bez ienākumu izvērtēšanas un tā mērķis ir atbalstīt ģimenes un personas ārkārtējās situācijas laikā, lai kopīgiem spēkiem ierobežotu Covid-19 izplatību;
- ❖ ņemot vērā, ka valstī nav noteikts pamatvajadzību nodrošināšanas apmērs naudas izteiksmē, tad gadījumā, ja nepieciešams relatīvs naudas līdzekļu apmērs personai ģimenē, vienīgais šobrīd definētais lielums ir Civilprocesa likuma 1.pielikuma 3.punktā noteiktais, t.i., minimālā mēneša darba alga uz personu ģimenē.

Revidenti vērš uzmanību, ka Vadlīnijās citētais Civilprocesa likuma 1.pielikuma 3.punktā norādītais līdzekļu apmērs – nauda minimālās mēneša darba algas apmērā uz parādnieku, katru viņa ģimenes locekli un apgādībā esošu personu – attiecas uz uzkrājumu apmēru, uz kuru nav iespējams vērst piedziņu.

Revīzijā Labklājības ministrija sniedza skaidrojumu, ka Vadlīnijas tika precizētas, ņemot vērā arī pašvaldību Labklājības ministrijai uzdotos jautājumus par pabalsta piešķiršanu.

Savukārt, vērtējot, kā Labklājības ministrija pirms mērķdotācijas piešķiršanas pārliecinājās, ka pabalsts ir piešķirts atbilstoši likumam⁵⁸, revīzijā ir konstatēts turpmāk minētais.

Saskaņā ar Labklājības ministrijas sniegto skaidrojumu ministrija veica vispārīgas kontroles procedūras, lai pārliecinātos par iesniegto Pārskatu pareizību, t.i., vai pieprasītais mērķdotācijas apmērs ir aprēķināts atbilstoši norādītajam personu skaitam, vai norādītais mērķdotācijas apmērs uz personu nepārsniedz likumā⁵⁹ paredzēto maksimālo mērķdotācijas apmēru 40 euro par personu u.c. Ja tika konstatētas neatbilstības, ministrija sazinājās ar attiecīgās pašvaldības sociālo dienestu un noskaidroja neatbilstību iemeslus. Piecām pašvaldībām⁶⁰ tika pieprasīti arī lēmumi par pabalsta piešķiršanu.

Revīzijā Labklājības ministrija norādīja, ka, izvērtējot pārskatu pareizību, nav veiktas pārbaudes par pašvaldību sociālo dienestu pieņemto lēmumu saturu un to pamatotību.

Tā kā no Labklājības ministrijas veiktajām pārbaudēm revidenti nevarēja gūt pārliecību, vai pašvaldībām ir kompensēti izdevumi tikai par tām personām, kuras saskaņā ar likumu⁶¹ bija tiesīgas saņemt pabalstu, kā arī lai novērtētu, vai Vadlīnijas nodrošināja, ka pabalsts tiek piešķirts pēc vienotiem kritērijiem, revīzijā izlases veidā ir veiktas detalizētas pārbaudes pašvaldībās par pabalsta piešķiršanu un izmaksu.

Detalizētās darījumu pārbaudes par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu tika veiktas triju pašvaldību sociālajos dienestos:

- ❖ Ērgļu novada sociālajā dienestā, kas likumā paredzētajā periodā⁶² pabalsta izmaksai bija izlietojis 68 970 euro (no tās Labklājības ministrija pašvaldībai mērķdotācijas veidā kompensēja 48 610 euro), kas ir otrs būtiskākais izlietoto līdzekļu apmērs aiz Rīgas pilsētas pašvaldības (Rīgas pilsētas pašvaldība pabalsta izmaksai izlietoja 181 545 euro), apsteidzot pat pārējās republikas pilsētas.

Saskaņā ar Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2019.gadā Ērgļu novada pašvaldība sociālo pabalstu izmaksai izlietoja 57 822 euro, no kuriem 28 038 euro – sociālās palīdzības pabalstiem, kas tiek piešķirti, izvērtējot personu (ģimeņu) ienākumus un materiālo stāvokli, bet 29 784 euro – pārējiem sociāliem pabalstiem jeb brīvprātīgās iniciatīvas pabalstiem.

- ❖ Siguldas novada sociālajā dienestā, kas likumā paredzētajā periodā⁶³ pabalsta izmaksai bija izlietojis 35 890 euro (no tās Labklājības ministrija pašvaldībai mērķdotācijas veidā kompensēja 22 370 euro), kas ir ceturtais būtiskākais izlietoto līdzekļu apmērs.

Saskaņā ar Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2019.gadā Siguldas novada pašvaldība sociālo pabalstu izmaksai izlietoja 316 188 euro, no kuriem 97 338 euro – sociālās palīdzības pabalstiem, kas tiek piešķirti, izvērtējot personu (ģimeņu) ienākumus un materiālo stāvokli, bet 218 850 euro – pārējiem sociāliem pabalstiem jeb brīvprātīgās iniciatīvas pabalstiem.

- ❖ Ķekavas novada sociālajā dienestā, kas likumā paredzētajā periodā⁶⁴ pabalsta izmaksai bija izlietojis 15 970 euro (no tās Labklājības ministrija pašvaldībai mērķdotācijas veidā kompensēja 10 010 euro), kas ir astotais būtiskākais izlietoto līdzekļu apmērs.

Saskaņā ar Pārskatu par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību novada/republikas pilsētas pašvaldībā 2019.gadā Ķekavas novada pašvaldība sociālo pabalstu izmaksai izlietoja 288 238 euro, no kuriem 97 237 euro – sociālās palīdzības pabalstiem, kas tiek piešķirti, izvērtējot personu (ģimeņu) ienākumus un materiālo stāvokli, bet 191 001 euro – pārējiem sociāliem pabalstiem jeb brīvprātīgās iniciatīvas pabalstiem.

Kopā šajās trijās pašvaldībās tika izvērtēti 110 mājsaimniecību iesniegumi⁶⁵, kurām pabalsts krīzes situācijā ir piešķirts par kopējo summu 97 319 euro. Līdz ar to revīzijā ir pārbaudīti 14,8% no šim pabalstam kopā izlietotā finansējuma.

Revīzijā, apkopojot pārbauzu rezultātus, ir konstatēts turpmāk minētais:

- ❖ lai gan Labklājības ministrija Vadlīnijās bija aicinājusi pašvaldības to izvēlēto pabalsta krīzes situācijā apmēru noteikt pašvaldības saistošajos noteikumos, **no trim izlasē iekļautajām pašvaldībām tikai Ķekavas novada pašvaldība bija grozījusi saistošos noteikumus⁶⁶**, papildinot tos ar ārkārtējās situācijas laikā ieviesto pabalstu un nosakot, ka tā apmērs ir 80 euro personai mēnesī.

Siguldas novada un Ērgļu novada pašvaldība pabalsta apmēru nebija noteikušas saistošajos noteikumos. Siguldas novada pašvaldība to piešķīra 80 euro apmērā, savukārt Ērgļu novada pašvaldība – 40 euro apmērā.

- ❖ **Ķekavas novada un Siguldas novada sociālie dienesti, izvērtējot personas iesniegumu, visos gadījumos bija veikuši detalizētu personas (ģimenes) sociālās situācijas izvērtējumu, pieprasot personai iesniegt arī dokumentus, kas apliecina to nonākšanu krīzes situācijā.**

Lai novērtētu un dokumentētu ģimenes (personas) sociālās situācijas izmaiņas, sociālie dienesti bija izstrādājuši speciālu veidlapu, lēmuma pieņemšanai izmantojot Vadlīnijās piedāvātos trīs kritērijus (skatīt 13. lp.), t.i., ka ģimenes sociālā situācija ir mainījies saistībā ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju. Informāciju par ģimenes sniegto ziņu patiesumu sociālie dienesti bija pārbaudījuši arī lietojumprogrammā SOPA pieejamos valsts reģistros, t.i., VSAA, VID, Nodarbinātības valsts aģentūras datubāzēs.

Tā kā ārkārtējās situācijas laikā pabalsta krīzes situācijā piešķiršanai tika noteikts arī ierobežojums, ka pabalsts netiek piešķirts personām, kas saņem dīkstāves pabalstu vai dīkstāves palīdzības pabalstu, pirms lēmuma pieņemšanas, kā arī pēc tā abi sociālie dienesti bija sekojuši

līdzī VID mājaslapā pieejamai informācijai, vai personas darba devējam nav piešķirts dīkstāves pabalsts, kā arī lietojumprogrammā SOPA pieejamos reģistros par dīkstāves pabalsta piešķiršanu personai.

Lai gan atbilstoši Vadlīnijās norādītajam abi sociālie dienesti pabalstu personām piešķir uz trim mēnešiem, pēc pabalsta piešķiršanas tie katru mēnesi veica arī atkārtotu personas sociālās situācijas izvērtēšanu, pārliecinoties lietojumprogrammā SOPA pieejamos reģistros, vai persona nav uzsākusi saņemt bezdarbnieka vai dīkstāves pabalstu u.c. vai arī nav atsākusi strādāt. Ja situācija bija mainījusies, pabalsta izmaksa tika pārtraukta.

- ❖ **Ērgļu novada pašvaldība pabalstu krīzes situācijā bija piešķirusi, tikai pamatojoties uz personas iesniegumā norādīto informāciju, neveicot detalizētu personas (ģimenes) sociālās situācijas izvērtējumu,** lielākoties pat nepieprasot personai iesniegt precizējošu informāciju, piemēram, par cik ir samazinājušies ienākumi, kur persona ir strādājusi un kāpēc vairs nevar gūt ienākumus. Lēmumā kā pamatojums pabalsta piešķiršanai tika ietverta personas iesniegumā norādītā informācija.

Dažos gadījumos kā pamatojums pabalsta piešķiršanai bija norādīts arī izdevumu pieaugums saistībā ar attālinātajām mācībām, piemēram, papildu izdevumi par datora iegādi, par elektrību vai par pārtiku, lai gan atbilstoši iesniegumā vai lietojumprogrammā SOPA pieejamos valsts reģistros norādītajam ģimenei ienākumi nebija būtiski samazinājušies vai arī nebija samazinājušies vispār.

Pabalsts krīzes situācijā bija piešķirts arī tādām personām (ģimenēm), kuru sociālā situācija bija būtiski pasliktinājusies jau pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas (piemēram, ienākumi bija zaudēti jau 2019.gada decembrī vai 2020.gada janvārī). Līdz ar to, revidentu ieskatā, atbalsts ģimenei bija sniedzams vispārējā kārtībā.

Pieņemot lēmumu par pabalsta piešķiršanu, informāciju par ģimenes sniegto ziņu patiesumu sociālais dienests nebija pārbaudījis arī lietojumprogrammā SOPA pieejamos valsts reģistros, revidentiem paskaidrojot, ka šis pabalsts tiek piešķirts, nevērtējot personas ienākumus. Tāpēc nav nepieciešams pieprasīt personām iesniegt papildu informāciju vai par sniegto ziņu patiesumu pārliecināties lietojumprogrammā SOPA.

Turklāt atšķirībā no Siguldas novada un Ķekavas novada sociālā dienesta Ērgļu novada sociālajā dienestā gandrīz visos gadījumos (izņemot vienu) pabalsts personai (ģimenei) bija piešķirts uz visu ārkārtējās situācijas laiku līdz jūlija beigām, pēc pabalsta piešķiršanas atkārtoti neveicot personas (ģimenes) sociālās situācijas izvērtēšanu.

Ērgļu novada sociālā dienesta izvēlēta pieeja – atbalstu sniegt, nevērtējot personas (ģimenes) ienākumus, kā arī ģimenes sociālās situācijas izmaiņas nesaistīt ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju, izskaidro, kāpēc, salīdzinot ar citām pašvaldībām, Ērgļu novadā pabalsta izmaksai ir izlietots otrs būtiskākais līdzekļu apmērs aiz Rīgas pilsētas, pārsniedzot pārējo republikas pilsētu izlietoto līdzekļu apjomu, kurās iedzīvotāju skaits ir nesalīdzināmi lielāks.

Ērgļu novadā 2020.gada sākumā dzīvesvietu bija deklarējuši tikai 2611 iedzīvotāji (pabalsts izmaksāts par kopējo summu 68 970 euro), savukārt Rīgas pilsētā – 627 487 iedzīvotāji (pabalsts izmaksāts par kopējo summu 181 545 euro), Daugavpils pilsētā – 82 046 iedzīvotāji (pabalsts izmaksāts par kopējo summu 55 200 euro), bet Jelgavas pilsētā – 56 062 iedzīvotāji (pabalsts izmaksāts par kopējo summu 17 310 euro).

Revidentu vērtējumā, sociālo dienestu atšķirīgo pieeju pabalsta krīzes situācijā piešķiršanā pieļāva likumā⁶⁷ ietvertais regulējums, kas paredz, ka ārkārtējās situācijas laikā atbalsts tiek

sniegts Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā pabalsta krīzes situācijā ietvaros, kuru piešķir, nevērtējot personas ienākumus.

Praksē Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta otrajā daļā paredzētais pabalsts tiek piešķirts, lai atbalstītu ģimenes (personas), piemēram, pēc ugunsgrēka, ja kādam no ģimenes locekļiem ir smaga saslimšana, lai risinātu ar vardarbību ģimenē saistītus gadījumus u.c. Šādos gadījumos pamatojums neizvērtēt ģimenes ienākumus ir loģisks.

Savukārt saistībā ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju pabalsta būtība ir sniegt atbalstu, ja ģimene ārkārtējās situācijas dēļ nespēj gūt ienākumus un tai nav tiesības uz citiem valsts noteiktajiem atbalsta veidiem – bezdarbnieka pabalstu, dīkstāves pabalstu. Tāpēc, **nevērtējot ienākumus, tajā skaitā to, vai persona nesauņem VID un VSAA piešķirtos atbalsta veidus, nav iespējams pārlicināties, vai ģimenei ir iestājusies situācija, ka tā nespēj apmierināt pamatvajadzības.**

Turklāt, lai gan Vadlīnijās Labklājības ministrija bija aicinājusi pašvaldības *ievākt pierādījumus, kas apliecina personas apgalvojumus par atbilstību pabalsta saņemšanai, un veikt lietderības apsvērumus*, maijā papildinot tās arī ar aicinājumu vērtēt valsts reģistros pieejamo informāciju, tomēr **Vadlīnijas neparedzēja konkrētu un vienotu viedokli, ka pašvaldībām ir jāvērtē ģimenes (personas) ienākumi**, jo to neparedz arī likums⁶⁸. Likums pieļāva pabalstu piešķirt arī uz visu ārkārtējās situācijas laiku un vienu mēnesi pēc tā, neparedzot, ka pēc lēmuma pieņemšanas un pirms pabalsta kārtējās izmaksas ir jāveic atkārtota personas (ģimenes) sociālās situācijas izvērtēšana.

Kāpēc visas pašvaldības neizmantoja iespēju piešķirt pabalstu krīzes situācijā?

Tā kā atbilstoši Labklājības ministrijai iesniegtajiem Pārskatiem ārkārtējās situācijas laikā no 119 pašvaldībām pabalsts krīzes situācijā bija piešķirts tikai 80 pašvaldībās, revīzijā ir veiktas pārbaudes arī tajās 39 pašvaldībās, kuras nebija izmantojušas iespēju pieprasīt Labklājības ministrijai mērķdotāciju pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai, noskaidrojot, vai pašvaldībā bija personas, kuras bija nonākušas krīzes situācijā valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas dēļ, kāda bija pašvaldības rīcība, kā arī vai pašvaldība bija nodrošinājusi informācijas pieejamību par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu.

Revīzijā ir konstatēts, ka no šīm 39 pašvaldībām pabalsts krīzes situācijā sakarā ar Covid-19 un valstī izsludināto ārkārtējo situāciju bija piešķirts četrās pašvaldībās – Preiļu novadā, Dundagas novadā, Kārsavas novadā un Rugāju novadā, taču šīs pašvaldības mērķdotāciju Labklājības ministrijai nepieprasīja, jo Preiļu novadā, Kārsavas novadā un Dundagas novadā pabalsts tika piešķirts tikai vienai personai, bet Rugāju novadā – trim personām.

Piemēram, Preiļu novadā pabalsts 64 euro mēnesī uz trim mēnešiem tika piešķirts vienai pašnodarbinātai personai, kurai nebija iespējas gūt ienākumus. Savukārt Kārsavas novadā vienai mājsaimniecībai ir piešķirts vienreizējs pabalsts 300 euro apmērā, lai sakarā ar Covid-19 saslimšanu ģimene varētu segt papildu izdevumus par medikamentiem, par nokļūšanu Covid-19 testu veikšanai, kā arī par kurināmā iegādi papildu mājoklim, malku, lai varētu nodrošināt pašizolāciju no pārējiem ģimenes locekļiem.

No aptaujātajām 39 pašvaldībām tikai četras pašvaldības⁶⁹ norādīja, ka iedzīvotāji aktīvi interesējās par iespēju saņemt pabalstu. 22 pašvaldības⁷⁰ norādīja, ka pašvaldībā par iespēju saņemt pabalstu vērsās tikai dažas personas. Savukārt 13 pašvaldības⁷¹ norādīja, ka intereses par pabalstu nebija vispār.

Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju iedzīvotāji galvenokārt interesējās par pabalsta piešķiršanas kritērijiem. Daudzos gadījumos tie bija jau esošie sociālā dienesta klienti, kas vēlējās

saņemt informāciju, vai būs iespējams saņemt papildu atbalstu. Taču, noskaidrojot, ka pabalsts ir paredzēts tikai tām personām, kuru sociālā situācija ir būtiski pasliktinājusies valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas dēļ, pabalstu nepieprasīja.

Aptaujātās pašvaldības arī norādīja, ka daudzām personām bija nepieciešams nevis materiāls, bet gan psihoemocionāls atbalsts, kas iedzīvotājiem arī tika sniegts.

Revidentu vērtējumā, iedzīvotāju zemo interesi par iespēju saņemt pabalstu krīzes situācijā ietekmēja arī informācijas nepieejamība par šo atbalsta veidu.

Lai pārliecinātos par to, vai pašvaldība informēja iedzīvotājus, ka no 22.03.2020. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums paredz iespēju saņemt pabalstu krīzes situācijā, revīzijā ir analizēts, vai informācija par ieviesto atbalsta veidu tika publicēta pašvaldības mājaslapā vai pašvaldības izdotajā laikrakstā, un/vai atbalsta veids tika noteikts pašvaldības saistošajos noteikumos (grozot esošos saistošos noteikumus vai izdodot jaunus).

Revīzijā ir konstatēts, ka no šīm 39 pašvaldībām:

- ❖ 20 pašvaldības⁷² bija nodrošinājušas informācijas pieejamību par jaunieviesto atbalsta veidu, t.i., informācija par iespēju saņemt pabalstu tika publicēta mājaslapā un/vai pašvaldības laikrakstā. No šīm pašvaldībām astoņas pašvaldības pabalsta tiesisko regulējumu bija ietvērušas arī saistošajos noteikumos, bet piecas pašvaldības pabalsta apmēru bija noteikušas ar pašvaldības domes lēmumu;
- ❖ deviņas pašvaldības bija nodrošinājušas daļēju informācijas pieejamību – septiņām pašvaldībām⁷³ pašvaldības mājaslapā un/vai vietējā laikrakstā bija sniegta vispārīga informācija par iespēju vērsties sociālajā dienestā, ja persona ir nonākusi krīzes situācijā, nenorādot un neizskaidrojot jaunieviesto atbalsta veidu. Savukārt divas pašvaldības⁷⁴ pabalstu bija ietvērušas saistošajos noteikumos, tomēr ne mājaslapā, ne pašvaldības laikrakstā nebija publicēta informācija par šo atbalsta veidu;
- ❖ 10 pašvaldības⁷⁵ nebija nodrošinājušas nekādu informācijas pieejamību, tajā skaitā pabalstu nebija noteikušas ne saistošajos noteikumos, ne ar domes lēmumu. No šīm 10 pašvaldībām četras pašvaldības⁷⁶ revidenti arī norādīja, ka iedzīvotājiem nebija intereses par ieviesto pabalsta veidu.

Lai gan Labklājības ministrija Vadlīnijās bija aicinājusi pašvaldības to izvēlēto pabalsta krīzes situācijā apmēru noteikt pašvaldības saistošajos noteikumos, no aptaujātajām 39 pašvaldībām tikai 10 pašvaldības⁷⁷ bija izdevušas jaunus saistošos noteikumus vai grozījušas esošos saistošos noteikumus, papildinot tos ar ārkārtējās situācijas laikā ieviesto pabalstu un nosakot tā apmēru. Savukārt piecas pašvaldības⁷⁸ pabalstu bija noteikušas ar pašvaldības domes lēmumu.

Kādi uzlabojumi ir nepieciešami tiesiskajā regulējumā, lai pabalsts tiktu piešķirts pēc vienotiem kritērijiem?

Tā kā no 09.11.2020. valstī atkārtoti ir izsludināta ārkārtējā situācija un tiek izstrādāti nepieciešamie atbalsta pasākumi krīzes pārvarēšanai, tajā skaitā izvērtēta iespēja pašvaldībām atkārtoti kompensēt izdevumus par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu, jau pirms šī revīzijas starpziņojuma projekta sagatavošanas 13.11.2020. Valsts kontrole informēja Labklājības ministriju par pārbaudēs konstatēto, aicinot izvērtēt tiesisko regulējumu par pabalsta piešķiršanu, bet, ja tas nav iespējams, pilnveidot Vadlīnijas, papildinot tās ar konkrētu rīcību, kas pašvaldībām ir jānodrošina atkārtoti izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, lai pabalsts tiktu piešķirts atbilstoši tā ieviešanas mērķim un pēc vienotiem kritērijiem.

Lai gan Ķekavas novada un Siguldas novada sociālie dienesti, pieņemot lēmumu par pabalsta piešķiršanu, bija veikušas detalizētu personas sociālās situācijas izvērtējumu, tomēr arī šajās pašvaldībās revidenti konstatēja dažus problēmjautājumus, kas, revidentu vērtējumā, nebija viennozīmīgi definēti martā izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā.

Tāpēc tikšanās laikā Valsts kontrole aicināja Labklājības ministriju Vadlīnijās skaidri un nepārprotami sniegt skaidrojumu arī par šādiem jautājumiem:

❖ **definēt, vai, izvērtējot personas iesniegumu par nonākšanu krīzes situācijā, ir jāvērtē visi mājsaimniecības ienākumi, lai noteiktu, ka ģimene nevar apmierināt pamatvajadzības.**

Vērtējot Siguldas novada un Ķekavas novada sociālo dienestu pieņemtos lēmumus, tika konstatēti arī tādi gadījumi, ka, ja vērtētu visu mājsaimniecības pilngadīgo locekļu ienākumus un to spēju apmierināt pamatvajadzības kopā, ģimene pabalstam nekvalificētos. Piemēram, pabalsts bija piešķirts tikai vienam no laulātajiem, kurš bija zaudējis ienākumus, un nepilngadīgajiem bērniem. Savukārt otram laulātajam ienākumi nebija mainījušies, un, ja vērtētu mājsaimniecību kopumā, mājsaimniecības kopējie ienākumi būtu pietiekami, lai segtu vismaz likumā⁷⁹ definētās pamatvajadzības.

Vispārējā gadījumā atbilstoši sociālās palīdzības sniegšanas principiem, vērtējot mājsaimniecības kopējos ienākumus, ģimenei nebūtu tiesības saņemt pat trūcīgas ģimenes (personas) statusu.

Tāpēc, ņemot vērā pārbaudēs konstatēto un to, ka jau no 2014.gada valstī tiek ieviesta koncepcija par minimālā ienākuma līmeni⁸⁰, Valsts kontrole aicināja Labklājības ministriju izvērtēt, vai, lai novērtētu ģimenes (personas) spējas apmierināt pamatvajadzības, nav nepieciešams izmantot normatīvajos aktos jau paredzētos ienākumu sliekšņus, kas tiek izmantoti atbalsta sniegšanā, piemēram, GMI līmeni⁸¹, trūcīgas personas ienākumu līmeni⁸², vai ar likumprojektu “Grozījumi likumā “Par sociālo drošību””⁸³ virzītos minimālo ienākumu sliekšņus, kurus ir plānots ieviest ar 2021.gadu;

❖ **precizēt likumā⁸⁴ paredzēto ierobežojumu, ka pašvaldība neizmaksā vai samazina par attiecīgo daļu pabalstu krīzes situācijā par laikposmu, kad personai atbilstoši tiesību aktos noteiktajam ir piešķirts dīkstāves pabalsts vai dīkstāves palīdzības pabalsts.**

Revīzijā, salīdzinot visu to pašvaldību datus, kas pabalstu krīzes situācijā bija uzskaitījušas lietojumprogrammā SOPA, ar VID un VSAA datiem par piešķirto dīkstāves pabalstu un dīkstāves palīdzības pabalstu, ir konstatēts, ka laikā no 14.03.2020. līdz 30.06.2020. par vienu un to pašu periodu gan krīzes pabalstu, gan dīkstāves vai dīkstāves palīdzības pabalstu ir saņēmusi 81 mājsaimniecība (205 personas). Šīm personām krīzes pabalsts ir izmaksāts par kopējo summu 30 652 euro, dīkstāves pabalsts – 27 020 euro, piemaksa pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu – 3406 euro, bet dīkstāves palīdzības pabalsts – 6726 euro.

Detalizētajās pārbaudēs Siguldas novada, Ķekavas novada un Ērgļu novada sociālajos dienestos ir konstatēts, ka faktiski pašvaldībām bija iespēja šo ierobežojumu ievērot, tikai apturot pabalsta izmaksu uz nākamajiem mēnešiem, jo personas darba devējam vai pašnodarbinātai personai bija tiesības pieteikumu dīkstāves pabalstam VID iesniegt līdz pat nākamā mēneša beigām.

Piemēram, par aprīli darba devējs pieteikumu dīkstāves pabalstam VID bija iesniedzis pat 29.maijā. Tāpēc par aprīli un maiju faktiski persona saņēma dubultu atbalstu un likums⁸⁵ *formāli* nebija ievērots, lai gan dīkstāves pabalsta izmaksas šajos mēnešos nebija.

Tāpēc Valsts kontrole ir aicinājusi Labklājības ministriju precizēt noteikto ierobežojumu, nosakot, ka, pieņemot lēmumu, ir jāvērtē nevis periods, par kuru dīkstāves pabalsts ir piešķirts, bet gan tā izmaksa.

Lai gan likumā⁸⁶ ietvertais regulējums pieļāva Ērgļu novada sociālā dienesta izvēlēto pieeju, pieņemot lēmumu, nevērtēt personas ienākumus, Valsts kontrole aicināja Labklājības ministriju

izmantojot likumā⁸⁷ paredzēto iespēju un veikt pārbaudes Ērgļu novada sociālajā dienestā, lai nepieļautu, ka arī no 09.11.2020. izsludinātajā ārkārtējā situācijā pašvaldība pabalstu piešķir, neveicot ģimenes (personas) sociālās situācijas izvērtējumu.

Atkārtota tikšanās par pārbaudēs konstatēto un nepieciešamo rīcību tiesiskā regulējuma pilnveidei pēc Labklājības ministrijas iniciatīvas tika organizēta 19.11.2020.

20.11.2020. Labklājības ministrija nosūtīja Valsts kontrolei precizēto Vadlīniju projektu par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu 09.11.2020. izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, lūdzot sniegt komentārus par nepieciešamajiem precizējumiem.

Izskatot to, Valsts kontrole konstatēja, ka Labklājības ministrija ir būtiski pilnveidojusi Vadlīniju projektu, radot priekšnoteikumus, lai novērstu Valsts kontroles pārbaudēs konstatētās nepilnības, t.i., Vadlīniju projekts ir papildināts ar šādiem jautājumiem:

- ❖ izcelts, ka pašvaldībām ir pienākums pabalstu krīzes situācijā noteikt ar saistošajiem noteikumiem un ka ir jānodrošina iedzīvotāju informēšana par ieviesto atbalsta veidu, publicējot informāciju mājaslapā, pašvaldības laikrakstā un/vai citās iedzīvotājiem pieejamās vietās;
- ❖ papildināts ar skaidrojumu, ka atbalsta sniegšana neattiecas tikai uz pašvaldībām, kurās ir konstatēta Covid-19 saslimšana, bet atbalsta sniegšana iedzīvotājiem ir jāvērtē daudz plašāk saistībā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem, kas ierobežo personas iespēju gūt ienākumus pamatvajadzību nodrošināšanai;
- ❖ ir noteikts, ka pašvaldībām ir jānodrošina pabalsta krīzes situācijā uzskaitē lietojumprogrammā SOPA;
- ❖ Vadlīnijās noteikts, ka, izvērtējot personas iesniegumu, sociālajam dienestam ir pienākums sagatavot ģimenes (personas) sociālās situācijas aprakstu, tajā skaitā izvērtēt lietojumprogrammā SOPA pieejamos valsts reģistros uzskaitīto informāciju par mājsaimniecības ienākumiem un piešķirtajiem pabalstiem, uzsverot, ka ir jāvērtē visas mājsaimniecības ienākumi un tās spēja apmierināt pamatvajadzības (nevis tikai pabalsta pieprasītāja);
- ❖ uzsvērts, ka, ja ģimene (persona) atbilst sociālās palīdzības saņēmēja kritērijiem, bet iepriekš nav vērsusies pēc palīdzības, jāizvērtē iespēja piešķirt attiecīgu statusu, sociālās palīdzības pabalstus un atvieglojumus (piemēram, mājsaimniecības pilngadīgie ģimenes locekļi ienākumus ir zaudējuši jau pirms ārkārtējās situācijas un arvien nespēj atrast darbu);
- ❖ ņemot vērā iepriekšējā ārkārtējās situācijas periodā gūto pieredzi, Labklājības ministrija aicina pabalstu krīzes situācijā piešķirt uz vienu kalendāro mēnesi, lai samazinātu risku turpināt izmaksāt pabalstu krīzes situācijā, kad personai jau izmaksāts atbalsts par dīkstāvi, bezdarbnieka pabalsts vai arī personas sociālā situācija ir mainījusies;
- ❖ ir norādīts, ka Labklājības ministrija nepiešķirs pašvaldībai mērķdotāciju, ja pašvaldība, piešķirot pabalstu, nebūs veikusi mājsaimniecības sociālās situācijas izvērtējumu u.c.

23.11.2020. precizētās Vadlīnijas Labklājības ministrija ir nosūtījusi pašvaldībām un ievietojusi mājaslapā⁸⁸ sadaļā “Informācija par Covid-19”.

Tā kā Valsts kontroles konstatētās nepilnības ir iestrādātas Labklājības ministrijas pilnveidotajās Vadlīnijās, revīzijā netiek sniegti ieteikumi.

Revīzijas raksturojums

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis ir pārbaudīt gada pārskatu – vai Labklājības ministrijas konsolidētais 2020.gada pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Labklājības ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Labklājības ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzas 31.12.2020., un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Revīzijas mērķis ietver pārbaūžu veikšanu par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu**, ko Valsts kontrole ir izvirzījusi par galveno revīzijas jautājumu 701.starptautiskā revīzijas standarta “Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā” izpratnē.

Šajā starpziņojumā ir apkopota informācija par veiktajām pārbaudēm Labklājības ministrijā par **papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai**.

Juridiskais pamatojums

Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijā “Par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību” (Valsts kontroles Trešā revīzijas departamenta 18.05.2020. revīzijas grafiks Nr.2.4.1-18/2020) un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta 3.punkta c) apakšpunktu.

Revidentu atbildība

Valsts kontrole ir atbildīga par revīzijas vadību, pārraudzību, veikšanu, starpziņojuma sagatavošanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Saskaņā ar šiem standartiem revīzijas grupa ievēro ētikas prasības un pārbaudi plāno un veic, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījums ir pamatots un faktiskais izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Labklājības ministrijas atbildība

Labklājības ministrija ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījums ir pamatots un faktiskais izlietojums atbilst piešķiruma mērķim.

Revīzijas apjoms

Revīzijā Valsts kontrole veica pārbaudes procedūras par laiku no 12.03.2020. līdz 31.07.2020. Labklājības ministrijai nepieciešamo finansējumu pabalsta krīzes situācijā līdzfinansēšanai, kura nodrošināšanai Labklājības ministrijai kopā no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” ir piešķirts papildu finansējums, kas nepārsniedz 2 160 000 *euro*.

Šajā starpziņojumā norādītā informācija par galveno revīzijas jautājumu – papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums – apkopotā veidā tiks iekļauta arī Valsts kontroles ziņojumā un atzinumā par Labklājības ministrijas 2020.gada pārskata

sagatavošanas pareizību, kā arī tiks izmantota finanšu revīzijā par “Par Latvijas Republikas 2020.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem”.

Sektora vadītāja

I.Pīpiķe

Departamenta direktore

I.Vārava

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Atsauces

¹ Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), tāpēc tie ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

² Ministru kabineta 12.03.2020. rīkojums Nr.103 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".

³ Valsts prezidenta 23.03.2020. paziņojums Nr.8 "Valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipi ārkārtējā situācijā".

⁴ Finanšu ministrijas informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansējuma pārdalēm un risinājumiem Covid-19 seku mazināšanai, izskatīts Ministru kabineta 19.05.2020. sēdē.

⁵ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojums Nr.141 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 09.04.2020. rīkojums Nr.175 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 16.04.2020. rīkojums Nr.178 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 30.04.2020. rīkojums Nr.236 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 05.05.2020. rīkojums Nr.238 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 20.05.2020. rīkojums Nr.276 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 20.05.2020. rīkojums Nr.277 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 30.06.2020. rīkojums Nr.368 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 30.07.2020. rīkojums Nr.399 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", Ministru kabineta 26.08.2020. rīkojums Nr.472 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", kā arī Ministru kabineta 29.09.2020. rīkojums Nr.575 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

⁶ Izdevumu segšanai pašvaldībām 50% apmērā pabalsta krīzes situācijā izmaksai, vecāku pabalsta izmaksas turpinājumam, piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, bezdarbnieka palīdzības pabalsta izmaksai, Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas (SAIS) funkcionalitātes nodrošināšanai, lai izmaksātu vienreizējo piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna kopšanas pabalsta par bērnu vecumā no pusotra līdz diviem gadiem apmēra palielināšanai, jaunā speciālista pabalsta izmaksai, lai nodrošinātu Covid-19 izplatības un masveida inficēšanās gadījumu novēršanu un saslimšanas risku mazināšanu Labklājības ministrijas pakļautībā esošajos valsts sociālās aprūpes centros, kā arī stipendiju skaita un apmēra palielināšanai pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas) izglītojamajiem Sociālās integrācijas valsts aģentūrā un Sociālās integrācijas valsts aģentūras pedagogu minimālās algas likmes paaugstināšanai līdz 790 *euro* (ar 01.09.2020.).

⁷ Izdevumu segšanai pašvaldībām 50% apmērā pabalsta krīzes situācijā izmaksai, vecāku pabalsta izmaksas turpinājumam, piemaksas pie dīkstāves pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, dīkstāves palīdzības pabalsta un piemaksas pie dīkstāves palīdzības pabalsta par katru apgādībā esošu bērnu izmaksai, bezdarbnieka palīdzības pabalsta izmaksai, Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas (SAIS) funkcionalitātes nodrošināšanai, lai izmaksātu vienreizējo piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna kopšanas pabalsta par bērnu vecumā no pusotra līdz diviem gadiem apmēra palielināšanai, jaunā speciālista pabalsta izmaksai, kā arī lai nodrošinātu Covid-19 izplatības un masveida inficēšanās gadījumu novēršanu un saslimšanas risku mazināšanu Labklājības ministrijas pakļautībā esošajos valsts sociālās aprūpes centros.

⁸ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojums Nr.141 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

⁹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.

¹⁰ Aknīstes novads, Alūksnes novads, Amatas novads, Cesvaines novads, Durbes novads, Ērgļu novads, Gulbenes novads, Kandavas novads, Madonas novads, Mārupes novads, Mērsraga novads, Skrīveru novads, Valkas novads un Ventspils pilsēta.

¹¹ Lai gan mērķdotāciju pabalsta izdevumu kompensēšanai no Labklājības ministrijas nepieprasīja 39 pašvaldības, četras pašvaldības pabalstu bija piešķirušas, to finansējot tikai no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

¹² Alojās novads, Brocēnu novads, Dagdas novads, Mālpils novads, Rucavas novads, Skrundas novads, Vārkavas novads, Viesītes novads, Zilupes novads. Lai gan informācijas pieejamību par jaunieviesto atbalstu nebija nodrošinājusi arī Rugāju novada pašvaldība, tā pabalstu krīzes situācijā bija piešķirusi trim personām, bet nebija pieprasījusi Labklājības ministrijai līdzfinansēt pabalsta izdevumus.

¹³ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.

- ¹⁴ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ¹⁵ 20.03.2020. likums “Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (spēkā no 22.03.2020.).
- ¹⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1.panta 39.punkts.
- ¹⁷ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1.panta 11.punkts.
- ¹⁸ 16.04.2020. likums “Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (spēkā no 18.04.2020.).
- ¹⁹ 16.04.2020. likums “Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (spēkā no 18.04.2020.).
- ²⁰ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumu Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (spēkā no 28.03.2020.) 2.punkts un Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumu Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 10.04.2020.) 2.punkts.
- ²¹ 03.04.2020. likums “Grozījums likumā “Par maternitātes un slimības apdrošināšanu”” (spēkā no 05.04.2020.).
- ²² Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” (spēkā no 03.04.2020.).
- ²³ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem” (spēkā no 26.03.2020.) un Ministru kabineta 24.03.2020. noteikumi Nr.152 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu darbiniekiem, kurus skar Covid-19 izplatība” (spēkā līdz 10.04.2020.).
- ²⁴ 07.05.2020. likums “Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (spēkā no 09.05.2020.).
- ²⁵ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumi Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” (spēkā no 30.04.2020.).
- ²⁶ Ministru kabineta 23.04.2020. noteikumu Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība” 3.punkts.
- ²⁷ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 “Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem”.
- ²⁸ Ministru kabineta 02.06.2020. noteikumi Nr.331 “Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.236 “Noteikumi par dīkstāves palīdzības pabalstu darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”” (spēkā no 04.06.2020.).
- ²⁹ Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 “Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība”.
- ³⁰ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojums Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.
- ³¹ Labklājības ministrijas vēstule Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai “Par priekšlikumiem likumprojekta “Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (reģ.Nr.621/Lp13) 2.lasījumam” un Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojuma projekta Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ³² Labklājības ministrijas vēstule Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai “Par priekšlikumiem likumprojekta “Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (reģ.Nr.621/Lp13) 2.lasījumam” un Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojuma projekta Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ³³ Labklājības ministrijas vēstule Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai “Par priekšlikumiem likumprojekta “Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (reģ.Nr.621/Lp13) 2.lasījumam” un Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojuma projekta Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ³⁴ 16.04.2020. likums “Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” (spēkā no 18.04.2020.).
- ³⁵ 16.04.2020. pieņemtā likumprojekta “Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija).
- ³⁶ http://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala_ms_sastavs/MVG020.px/table/tableViewLayout1/
- ³⁷ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojums Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem””.
- ³⁸ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ³⁹ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojuma Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējums (anotācija).
- ⁴⁰ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojuma Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējums (anotācija).
- ⁴¹ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojuma Nr.141 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” sākotnējās ietekmes novērtējums (anotācija).

- ⁴² Finanšu ministrijas 03.04.2020. rīkojums Nr.110 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁴³ Ministru kabineta 01.04.2020. rīkojums Nr.141 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".
- ⁴⁴ Finanšu ministrijas 10.11.2020. rīkojums Nr.453 "Par līdzekļu piešķiršanu".
- ⁴⁵ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 3.apakšpunkts.
- ⁴⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁴⁷ Aknīstes novads, Ciblas novads, Durbes novads, Ilūkstes novads, Jēkabpils pilsēta, Krāslavas novads, Krimuldas novads, Lielvārdes novads, Limbažu novads, Naukšēnu novads, Neretas novads, Pļaviņu novads, Rēzeknes pilsēta, Riebiņu novads, Salacgrīvas novads, Skrīveru novads, Tērvetes novads, Valkas novads, Vecpiebalgas novads un Ventspils pilsēta.
- ⁴⁸ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 2.apakšpunkts.
- ⁴⁹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 2.apakšpunkts.
- ⁵⁰ Aknīstes novads, Alūksnes novads, Amatas novads, Cesvaines novads, Durbes novads, Ērgļu novads, Gulbenes novads, Kandavas novads, Madonas novads, Mārupes novads, Mērsraga novads, Skrīveru novads, Valkas novads un Ventspils pilsēta.
- ⁵¹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 2.apakšpunkts.
- ⁵² Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 4.apakšpunkts.
- ⁵³ 20.03.2020. likums "Grozījums Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā" (spēkā no 22.03.2020.).
- ⁵⁴ Labklājības ministrijas izstrādātais informatīvais materiāls "Aktuālā informācija par darba organizēšanu sociālajos dienestos ārkārtējā situācijā", versija Nr.3/23.03.2020.
- ⁵⁵ Labklājības ministrijas izstrādātais informatīvais materiāls "Aktuālā informācija par darba organizēšanu sociālajos dienestos ārkārtējā situācijā", versija Nr.3/23.03.2020.
- ⁵⁶ Labklājības ministrijas izstrādātais informatīvais materiāls "Aktuālā informācija par darba organizēšanu sociālajos dienestos ārkārtējā situācijā", aktualizēts 07.04.2020.
- ⁵⁷ Ministru kabineta 26.03.2020. noteikumi Nr.165 "Noteikumi par Covid-19 izraisītās krīzes skartiem darba devējiem, kuri kvalificējas dīkstāves pabalstam un nokavēto nodokļu maksājumu samaksas sadalei termiņos vai atlikšanai uz laiku līdz trim gadiem" un Ministru kabineta 31.03.2020. noteikumi Nr.179 "Noteikumi par dīkstāves pabalstu pašnodarbinātām personām, kuras skārusi Covid-19 izplatība".
- ⁵⁸ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁵⁹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 2.apakšpunkts.
- ⁶⁰ Liepājas pilsēta, Garkalnes novads, Madonas novads, Smiltenes novads un Stopiņu novads.
- ⁶¹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁶² Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁶³ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁶⁴ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁶⁵ Ērgļu novadā ir veikta visu 66 māsaiņniecību iesniegumu un pieņemto lēmumu izvērtēšana, Siguldas novadā no 73 personu iesniegumiem ir izvērtēti 28 iesniegumi jeb pieņemtie lēmumi, kuriem kopā ir piešķirti 52% no kopējā Siguldas novada pašvaldības šim mērķim izlietotā finansējuma. Ķekavas novadā no 33 personu iesniegumiem ir izvērtēti 16 iesniegumi jeb pieņemtie lēmumi, kuriem kopā ir piešķirts 61% no kopējā Ķekavas novada pašvaldības šim mērķim izlietotā finansējuma.
- ⁶⁶ Ķekavas novada domes 06.04.2020. saistošie noteikumi Nr.12/2020 "Grozījumi saistošajos noteikumos Nr.22/2016 "Sociālā palīdzība Ķekavas novadā"".
- ⁶⁷ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts.
- ⁶⁸ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts un 35.panta otrā daļa.
- ⁶⁹ Dagdas novads, Ķeguma novads, Mālpils novads un Preiļu novads.
- ⁷⁰ Aizputes novads, Alojās novads, Apes novads, Beverīnas novads, Dundagas novads, Ikšķiles novads, Kārsavas novads, Krustpils novads, Līvānu novads, Lubānas novads, Ludzas novads, Nīcas novads, Pāvilostas novads, Priekules novads, Raunas novads, Rugāju novads, Rūjienas novads, Rundāles novads, Salas novads, Skrundas novads, Viesītes novads un Viļānu novads.
- ⁷¹ Alsungas novads, Auces novads, Baltinavas novads, Brocēnu novads, Dobeles novads, Jaunpiebalgas novads, Rojas novads, Rucavas novads, Strenču novads, Vaiņodes novads, Varakļānu novads, Vārkavas novads un Zilupes novads.
- ⁷² Aizputes novads, Alsungas novads, Baltinavas novads, Dobeles novads, Ikšķiles novads, Jaunpiebalgas novads, Kārsavas novads, Līvānu novads, Lubānas novads, Nīcas novads, Pāvilostas novads, Preiļu novads, Raunas novads, Rojas novads, Rūjienas novads, Rundāles novads, Salas novads, Strenču novads, Varakļānu novads un Viļānu novads.
- ⁷³ Apes novads, Auces novads, Beverīnas novads, Dundagas novads, Ķeguma novads, Ludzas novads un Vaiņodes novads.

⁷⁴ Krustpils novads un Priekules novads.

⁷⁵ Alojās novads, Brocēnu novads, Dagdas novads, Mālpils novads, Rucavas novads, Rugāju novads, Skrundas novads, Vārkavas novads, Viesītes novads un Zilupes novads.

⁷⁶ Brocēnu novads, Rucavas novads, Vārkavas novads un Zilupes novads.

⁷⁷ Aizputes novads, Alsungas novads, Baltinavas novads, Dobeles novads, Kārsavas novads, Krustpils novads, Preiļu novads, Priekules novads, Raunas novads un Salas novads.

⁷⁸ Jaunpiebalgas novads, Līvānu novads, Rojas novads, Strenču novads un Varakļānu novads.

⁷⁹ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1.panta 11.punkts.

⁸⁰ Ministru kabineta 30.10.2014. rīkojums Nr. 619 "Par koncepciju "Par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu"".

⁸¹ Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumi Nr.913 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni".

⁸² Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumi Nr.299 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu".

⁸³ Likumprojekts "Grozījums likumā "Par sociālo drošību"" (TA-1857).

⁸⁴ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 1.apakšpunkts.

⁸⁵ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 1.apakšpunkts.

⁸⁶ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkts un 35.panta otrā daļa.

⁸⁷ Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 37.punkta 4.apakšpunkts.

⁸⁸ <https://www.lm.gov.lv/lv/informacija-par-covid-19> (skatīts 25.11.2020.).